

11.2.2026

Asia: VN/11098/2025 VN/11098/2025-STM-51

Optikon vastaanottoaan varten hankittavissa olevat lääkkeet (lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1088/2010) liitteen 2 muuttaminen)

Synsam kiittää mahdollisuudesta lausua asetuksen 1088/2010 liitteen 2 muuttamisen puolesta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa siitä,

1. liittykö optikon vastaanottoaan varten hankkimiin liitteen 2 mukaisiin lääkkeisiin sellaisia riskejä, että alle 8-vuotiaita koskeva rajausta olisi välttämätön asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi, ja -vuotiaita koskeva rajausta olisi välttämätön asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamiseksi, ja
2. antaako optometristin koulutus sellaisenaan tai yhdessä täydennyskoulutusten kanssa riittävät valmiudet lääkkeiden asiakas- ja potilasturvalliseen käyttöön myös alle 8-vuotiaiden tutkimisessa. -vuotiaiden tutkimisessa.

Lääkkeiden käyttöön ei liity sellaisia lisäriskejä, jotka edellyttäisivät erityistä ikärajaa, sillä optometristin koulutus ja täydennyskoulutukset antavat tarvittavan osaamisen diagnostisten lääkeaineiden turvalliseen käyttöön myös alle 8-vuotiailla. -vuotiailla.

Diagnostisten lääkeaineiden käyttö parantaa merkittävästi lasten silmäterveyspalvelujen saatavuutta valtakunnallisesti ilman, että potilasturvallisuus vaarantuu.

Merkittävä osuus lasten näön poikkeamista johtuu korjaamattomasta taittovirheestä ja/tai yhteisnäön ongelmista. Syklopentolaatin käyttö näöntutkimuksessa helpottaa lapsen mahdollisen latentin hyperopian tunnistamista ja siten oikean, lapsen näön normaalia kehitystä tukevan, lasimääräyksen tekemistä. Tilanteissa, joissa silmien yhteistoiminta on poikkeavaa, esimerkiksi amblyopiaepäilyn vuoksi, ohjataan lapsi optometristin uusien kliinisten ohjeiden mukaisesti vastaisuudessaakin silmälääkärin vastaanotolle diagnoosin varmistamiseksi.

Useimmat silmälääkärit rajaavat lapset pois yksityisvastaottojen asiakaskunnasta. Ikärajan poistaminen antaisi hyvinvointialueille mahdollisuuden tehostaa lasten silmäterveyden palvelupolkuja. Lapsi voidaan ohjata silmälääkärin sijaan ensin optometristin vastaanotolle. Jatkossa rajatusti tarjolla olevat lasten silmälääkäriajat allokoituisivat todelliseen tarpeeseen. Muutoksella varmistettaisiin myös, ettei hyvä näkeminen ja näön kehittyminen muodostu perheille kustannuskysymykseksi yksityisien silmälääkäripalveluiden hinnan vuoksi.

Synsamin kanta on, että liitteen 2 erillinen 8 vuoden ikäraja ei ole potilas- tai asiakasturvallisuuden kannalta perusteltu. Synsam puoltaa ikärajan poistoa optikon lääkeaineluettelosta. Ikäraja on säädösteknisesti vanhentunut ja ristiriidassa ylempien tason sääntelyn kanssa.

Vesa Mars
Toimitusjohtaja

Jyri Vestervik
Johtava optometristi